

Staatssecretaris akkoord 17-3-2025

Aan

Staatssecretaris P&I

nota

Aanbieding RIVM-onderzoek Radon op specifieke
werkplekken

BRIEF ONDERTEKENEN

Directie

Datum
28-02-2025

Onze referentie
2025

Opgesteld door

Uiterlijk bij
18 maart 2025

Bijlage(n)
2

Aanleiding

- Het RIVM publiceert op dinsdag 18 maart het onderzoek "Radon op specifieke werkplekken". Het RIVM heeft in opdracht van SZW onderzocht wat de blootstelling is aan radon tijdens het werken in Zuid-Limburgse groeven en bij drinkwaterproductiebedrijven. Radon is een radioactief gas dat van nature ontstaat in de bodem.
- Dit onderzoek is tegelijk uitgevoerd met het onderzoek "Radon in Nederlandse woningen, op reguliere werkplekken en voor het publiek toegankelijke gebouwen Meetcampagne 2022-2023", dat vorig jaar naar de Kamer is gestuurd¹.
- Met de bijgaande Kamerbrief informeert u de Tweede Kamer over dit onderzoek.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met de bijgaande conceptbrief.
- De brief op 18 maart aanstaande verzenden. Het RIVM publiceert op die datum het rapport. Met het gelijktijdig versturen van de brief informeert u de Kamer direct over het rapport en het proces waarmee u aan de slag gaat met de bevindingen uit het rapport.

Kernpunten

- Door blootstelling aan hoge concentraties radon kan longkanker ontstaan.
- Iedere lidstaat is verplicht een Nationaal Actieprogramma Radon op te stellen en referentieniveaus voor de radonconcentratie in het binnenmilieu vast te stellen.² Dit Actieprogramma is mede namens uw ambtsvoorganger op 21 maart 2021 door de SIenW aangeboden aan de Kamer.
- In het onderzoek zijn groeven in Zuid-Limburg en drinkwaterproductiebedrijven geselecteerd op basis van een voorgaande versie van de radon-survey. Daarin werd geconcludeerd dat er op deze specifieke werkplekken een verhoogde radonconcentratie te verwachten is.
- Het RIVM concludeert dat bij groeven in Zuid-Limburg en drinkwaterproductiestations een verhoogde radonconcentratie voorkomt. Deze concentratie is hoger dan de Nederlandse en het Europees maximale

¹ Kamerstukken II, 25 422, nr. 305

² De verplichting vloeit voort uit Richtlijn 2013/59/Euratom.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Aanbieding RIVM-onderzoek Radon op specifieke werkplekken

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: Tekst plaatsen Datum: 17-3-2025 09:35:52

Staatssecretaris akkoord 17-3-2025

referentieniveau (zie Toelichting radonblootstelling). Daarom moet bekeken worden of maatregelen nodig zijn.

- RIVM verwacht dat in de bemeten gevallen de Nederlandse dosislimieten (de maximale hoeveelheid straling die iemand per jaar mag oplopen) niet overschreden worden.
- In de conceptbrief wordt aangekondigd dat vanwege de hoge radonconcentratie nader onderzoek met de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Straling (ANVS) plaatsvindt. Onderzocht wordt of, en zo ja welke werkplekken aangewezen moeten worden op basis van het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (BBS). Aanwijzen gebeurt door de verantwoordelijke bewindspersoon en houdt in dat locaties opgenomen worden in het Nationaal Actieprogramma Radon. Daarnaast kunnen per specifieke situatie maatregelen uit het BBS actief worden gemaakt.
- Als een werkplek wordt aangewezen, kan een hoger referentieniveau geldend worden (tot maximaal het Europese referentieniveau). De werkgevers krijgen dan wel extra verplichtingen (bijv. periodieke metingen). Doel is om met het aanwijzen de stralingsdosis voor werknemers te beperken en zo gezondheidsschade te voorkomen.
- We hebben werkgevers tijdens informatiedagen geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek. SZW heeft toen toegelicht aan welke specifieke wet- en regelgeving voldaan dient te worden, nu bekend is dat er verhoogde radonconcentraties aangetroffen zijn. In de verdere uitwerking van dit proces benaderen we ook andere werkgevers waarvoor de uitkomsten van dit onderzoek relevant zijn
- Aanwijzen van specifieke werkplekken en het mogelijk invoeren van maatregelen bij een overschrijding van het referentieniveau is een uitvoering van de Europese richtlijn 2013/59/Euratom. Dit is dus geen nationale kop. Uit het onderzoek blijkt dat het Europese maximum referentieniveau van 300 Bq/m³ wordt overschreden.
- In de uitwerking (aanwijzing werkplekken en invoering maatregelen) wordt gekeken naar de doelmatigheid van de maatregelen in relatie tot het beschermen van de gezondheid van werkenden. Werkgevers en brancheverenigingen (waarvoor dit relevant is) worden bij de uitwerking betrokken.
- Het streven is de Tweede Kamer voor het eind van 2025 te informeren over de uitkomst van de vervolgstappen zoals boven beschreven.

Datum
28-02-2025

Onze referentie
2025

Toelichting radonblootstelling

- Vanuit de bodem en vanuit bouwmaterialen die van radon zijn gemaakt komt radon in woningen en gebouwen terecht. Radon vervalt (de atoomkern verandert spontaan van samenstelling) waarbij er straling ontstaat. Dit verhoogt de kans op longkanker. Hoe hoger de blootstelling aan radon is, hoe groter de kans op longkanker als gevolg van die blootstelling wordt. De kans op longkanker is bij mensen die roken 25 maal hoger dan bij niet-rokers wanneer zij aan een gelijke concentratie radon blootgesteld worden.
- De Radonconcentratie wordt uitgedrukt in Bq/m³, dat staat voor hoeveel verval per seconde optreedt in een kubieke meter lucht. Als maat voor hoeveel straling een mens oploopt per jaar wordt de eenheid mSv/jaar gebruikt. Radon draagt bij aan de totale stralingsdosis die een mens oploopt per jaar. De dosislimiet in Nederland is ook uitgedrukt in mSv/jaar.
- In Nederland is de gemiddelde radonconcentratie ongeveer 20 Bq/m³.

- Er zijn voor werkenden in Nederland twee referentieniveaus voor de concentratie radon (in de lucht). Deze zijn vastgesteld op 100 Bq/m³ voor normale werkplekken en maximaal 300 Bq/m³. Dit laatste is het Europese maximum en geldt alleen voor aangewezen werkplekken waar aanvullende maatregelen kunnen worden voorgeschreven.
- Een referentieniveau is geen limiet, maar een waarde waarbij nader onderzocht moet worden wat de ernst van de blootstelling is en of er nadere maatregelen nodig zijn.
- Op dit moment zijn er geen aangewezen werkplekken in Nederland, omdat normaliter radonconcentraties in Nederland ver onder het referentieniveau liggen. Door dit onderzoek is gebleken dat er wel specifieke werkplekken zijn waar radonconcentratie hoog is.
- Het RIVM concludeert dat de concentratie radon in de lucht in de onderzochte ondergrondse groeven in Zuid-Limburg en bij de onderzochte drinkwaterproductiebedrijven boven het in Nederland geldende referentieniveau van 100 Bq/m³ komt. Voor groeven is dat bij 94% van de meting, bij drinkwaterproductiestations 35%. Bij resp. 46% en 15% van de metingen wordt ook het maximale Europese referentieniveau overschreden.
- Het RIVM verwacht bij de gemeten radonconcentratie en de verblijfsduur geen overschrijding van de dosislimiet van 20 mSv/jaar. Dit is de maximale dosis straling die werknemers per jaar mogen oplopen.
- Niet uit te sluiten is dat op andere locaties die lijken op de omstandigheden uit het onderzoek, ook een verhoogde radonconcentratie kan voorkomen. Dit betreft bijvoorbeeld andere delen van de ondergrondse groeven in Zuid-Limburg, of andere drinkwaterproductielocaties.

Datum
28-02-2025

Onze referentie
2025

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kamerbrief "Aanbieding RIVM-onderzoek Radon op specifieke werkplekken"	Verzenden aan TK	
2	RIVM Rapport "Radon op specifieke werkplekken"	Bijlage bij verzending	